EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.7.2019
COM(2019) 335 final

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE,

milles hinnatakse piimatootjate poolt turustusaastate 1995/1996–2001/2002 eest tasumisele kuuluva lisamaksu sissenõudmisel tehtud edusamme, millest Itaalia on teatanud komisjonile ja nõukogule
(vastavalt nõukogu otsuse 2003/530/EÜ artiklile 3)

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE,

milles hinnatakse piimatootjate poolt turustusaastate 1995/1996–2001/2002 eest tasumisele kuuluva lisamaksu sissenõudmisel tehtud edusamme, millest Itaalia on teatanud komisjonile ja nõukogule

(vastavalt nõukogu otsuse 2003/530/EÜ artiklile 3)

Käesolev hindamisaruanne on koostatud vastavalt nõukogu 16. juuli 2003. aasta otsuse 2003/530/EÜ (sellise abi ühisturuga kokkusobivuse kohta, mida Itaalia Vabariik kavatseb anda oma piimatootjatele) (edaspidi „nõukogu otsus“) artiklile 3. Kõnealuse otsuse kohaselt peavad Itaalia pädevad asutused esitama nõukogule ja komisjonile igal aastal aruande piimatootjate poolt ajavahemiku 1995/1996–2001/2002 eest tasumisele kuuluva lisamaksu sissenõudmisel tehtud edusammude kohta.

Nõukogu otsuse artikli 1 kohaselt käsitatakse abi, mis seisneb selles, et Itaalia Vabariik maksab ise Euroopa Liidu eelarvesse piimatootjate suhtes kohaldatud piima lisamaksu summa, mille piimatootjad võlgnevad Euroopa Liidule turustusaastate 1995/1996–2001/2002 eest, ja lubab tootjatel maksta oma võlga hiljem mitme aasta peale jagatult ilma intressi maksmata, erandkorras ühisturuga kokkusobivana järgmistel tingimustel:

– tootjad maksavad võla tagasi täismahus iga-aastaste ühesuuruste osamaksetena ja

– alates 1. jaanuarist 2004 alanud tagasimakseperiood ei kesta kauem kui 14 aastat.

Nõukogu otsuse artikli 2 kohaselt antakse abi tingimusel, et Itaalia teatab ametlikult Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondile[1] (EAGGF) asjaomaste ajavahemike eest makstava lisamaksu kogusumma ja et Itaalia arvab veel tasumata võla iga-aastaste ühesuuruste osamaksetena maha EAGGFi rahastatavatest kuludest vastavalt 2003. aasta novembriks, 2004. aasta novembriks ja 2005. aasta novembriks. Itaalia deklareeris asjaomase ajavahemiku eest makstava lisamaksu kogusumma nõuetekohaselt 26. augusti 2003. aasta kirjaga. Järelejäänud tasumata võla mahaarvamine EAGGFi poolt 2003., 2004. ja 2005. aasta novembriks rahastatavatest kuludest toimus nõuetekohaselt.

Nõukogu otsuse artikli 3 kohaselt peavad Itaalia pädevad asutused esitama igal aastal nõukogule ja komisjonile aruande piimatootjate poolt turustusaastate 1995/1996–2001/2002 eest tasumisele kuuluva lisamaksu sissenõudmisel tehtud edusammude kohta.

Itaalia asutused esitasid komisjonile selle sätte alusel koostatud kolmeteistkümnenda aruande Itaalia makseasutuse AGEA (Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura) 9. novembri 2018. aasta kirjaga, milles käsitletakse 2017. aasta osamakseid. Võttes arvesse asjaolu, et kaht esimest turustusaastat (2004 ja 2005) käsitleti samas aruandes (dokument KOM(2007) 34 (lõplik), 30.1.2007), vastab see aruanne neljateistkümnendale osamaksele.

Käesolevas aruandes esitatakse komisjoni hinnang Itaalia asutuste 2017. aasta edusammude kohta lisamaksu sissenõudmisel nii nõukogu otsusega hõlmatud seitsme turustusaasta kui ka selliste turustusaastate puhul, mida nimetatud otsus ei hõlma.

Lisamaksu tasumine 2003. aasta osamaksekava alusel

[1] Alates 1. jaanuarist 2007 asendab seda Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF).

Nõukogu otsus, mille kohaselt lubati Itaalial maksta lisamaksu Euroopa Liidu eelarvesse oma piimatootjate asemel, hõlmas 2005. aastal nõukogule esitatud esimese aruande kohaselt 25 123 maksukohustuslikku tootjat. Aastaks 2017 oli nende arv kahanenud 20 647 ettevõtjani.

Kõigist tootjatest, keda aruanne puudutab ja kes on võlgu nõukogu otsusega hõlmatud seitsme turustusaasta lisamaksud, otsustas 15 431 tootjat teha tagasimakseid 2003. aasta osamaksekava alusel. Enne esimese osamakse tasumist 2004. aastal olid 15 431 tootjat, kes otsustasid teha tagasimakseid osamaksekava alusel, võlgu ligikaudu 345 miljonit eurot, mis moodustas osamaksekavadega ühinemisest keeldunud tootjate makstavast veel tasumata lisamaksu kogusummast ligikaudu ühe neljandiku. Sellest nähtub, et osamaksekava kasuks on otsustanud suurem osa nendest tootjatest, kes on vähem ületanud oma individuaalseid tootmiskvoote. Seevastu aga individuaalseid tootmiskvoote märkimisväärselt ületanud tootjad (ligikaudu 8 000 tootjat, kes peavad seitsme turustusaasta eest tasuma lisamaksu kokku ligikaudu üks miljard eurot) on selle asemel eelistanud osamaksekavaga liitumata jätta. Tuleb siiski täpsustada, et igal aastal on Itaalia asutused saanud uusi osamaksetena tasumise taotlusi. Aastal 2017 esitati 36 uut osamaksetena tasumise taotlust, mis hõlmasid kokku 7 miljonit eurot. Neljateistkümnenda osamakse kogusummas 24 655 057,20 eurot pidid 10 137 tootjat tasuma enne 31. detsembrit 2017. Itaalia asutuste tehtud kontrolli tulemustest nähtus, et 2017. aasta jooksul on 10 038 tootjat tasunud nõuetekohaselt kokku 24 259 152,52 eurot, seega on 99 % tootjatest tasunud ettenähtud tähtajaks 98,40 % neljateistkümnenda osamakse kohastest tasumisele kuuluvatest summadest. Viimati nimetatud määr on 97 % eelmiste aastate keskmisest määrast. Itaalia ametiasutuste sõnul nõuti neljateistkümnenda osamaksuna tagasi kokku 375,94 miljonit eurot.

Kuigi sellistest tulemustest nähtub kindlasti osamaksekavas osalevate tootjate valmisolek oma kohustusi täita, leiab komisjon, et juhtumite puhul, kus maksed ei ole tehtud ettenähtud aja jooksul, on järelkontroll väga oluline näitaja Itaalia asutuste valmisoleku kohta täita oma kohustusi, et tagada osamaksekava tingimuste täpne täitmine ja lõpuks tasumisele kuuluva lisamaksu tagasimaksmine täies mahus.

Neljateistkümnenda osamakse puhul puudub igasugune teave ülejäänud 99 tootja osamaksete kohta kokku 392 784,39 euro ulatuses.

Eelmise aruande kohaselt oli 209 tootjal 31. detsembriks 2016 kolmeteistkümnenda osamakseperioodi eest veel tasumata osamakseid kokku 563 317,2 eurot. Vastavalt Itaalia asutustelt saadud teabele teatasid keskasutused kõikidest sellistest juhtumitest vastavatele piirkondlikele asutustele, et nõuda sisse kogu maksmisele kuuluv summa koos intressidega väljaspool osamaksekava. Algul arvati, et oma osamaksu ei ole tasunud 209 tootjat, kuid hiljem selgus, et tegelikult olid 103 tootjat osamaksu juba tasunud. Tootjatest, kes ei olnud tasunud kolmeteistkümnendat osamakset, jäid 106 tootjat ilma võimalusest sissenõutavat lisamaksu osamaksetena tagasi maksta ning nende suhtes algatati võla sundkorras sissenõudmise menetlus.

Itaalia ametiasutuste 2017. aasta kohta esitatud teabe põhjal ilmneb, et nõukogu otsusega 2003/530/EÜ heakskiidetud osamaksekava kohaldamise tingimused on täidetud ning Itaalia asutuste edusammud summade sissenõudmisel tootjatelt, kes otsustasid turustusaastatel 1995/1996–2001/2002 osamaksekavaga liituda, osutavad süsteemi rahuldavale juhtimisele.

Põllumajandusettevõtted, mille suhtes on tühistatud osamaksetena maksmise võimalus

Kui üks aastane osamakse jääb tasumata, arvatakse tootja osamaksekavast välja ja temalt peetakse kinni kogu veel võlguolev summa koos kogunenud intressidega.

Neliteist aastat pärast osamaksekava käivitamist 2003. aastal on 1 120 põllumajanduslikku majapidamist kaotanud oma võla osamaksetena maksmise õiguse. Nende osamakseteks jaotatud koguvõlg oli 37 510 005,97 eurot.

Siiski maksti osutatud summast 18 740 185 eurot osamaksetena enne kõnealuse õiguse tühistamist ja 5 502 332,10 eurot (ligikaudu 30 % võla jääksummast) nõuti sisse pärast õiguse tühistamist, millest 2 920 990,46 eurot võimaldas täielikult tasuda 320 põllumajandusliku majapidamise võlgnevuse. See tähendab, et 800 veel võlgu oleva põllumajandusettevõtte tagasimaksmata koguvõlg on 13 279 597,39 eurot (ligikaudu 70 % võla jääksummast).

Arvudest nähtub, et Itaalia asutuste hoolsus lisamaksu sissenõudmisel tootjate käest, kes on aasta osamakse tasumata jätmise tõttu osamaksekavast välja arvatud, ei ole rahuldav. Olukorra hindamisel tuleb arvesse võtta üldisi probleeme, mis on seotud Itaalia ametiasutuste suutmatusega nõuda tegelikult tagasi väljaspool osutatud osamaksekavasid tasumisele kuuluvaid summasid.

Maksusummade tasumise edasilükkamine kuue kuu võrra ja selle mõju riigiabi valdkonnale

Itaalia 29. detsembri 2010. aasta dekreetseaduse nr 225 (millest pärast muudatuste tegemist sai 26. veebruari 2011. aasta seadus nr 10) artikli 2 lõike 12k kohaselt andis Itaalia loa lükata 2010. aasta osamakse tasumine, mis nõukogu otsusega 2003/530/EÜ heaks kiidetud 2003. aasta osamaksekava kohaselt oleks tulnud teha 31. detsembriks 2010, edasi kuni 2011. aasta 30. juunini.

17. juuli 2013. aasta otsuses C(2013) 4046 (final) märkis komisjon, et piimamaksu 31. detsembriks 2010. aastal tasumisele kuuluva osamakse tähtaja edasilükkamine kujutab endast siseturuga kokkusobimatut abi. Pealegi leidis komisjon, et sellise abi andmisel rikuti nõukogu otsuses 2003/530/EÜ sätestatud tingimusi ja nende abi saajate jaoks, kes jäid seega nõukogu kehtestatud raamistikust välja, oli tegemist uue riigiabiga, mis on määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti f tähenduses ebaseaduslik ning lisaks siseturuga kokkusobimatu.

Otsuses C(2013) 4046 (final) tegi komisjon ettekirjutuse, et Itaalia peab nõudma osamakse tasumise edasilükkamisega seotud abisaajatelt siseturuga kokkusobimatu abi summa hüvitamist koos intressidega.

Itaalia asutused algatasid asjakohase haldusmenetluse abi sissenõudmiseks. Siiski esitas Itaalia 8. novembril 2013 üldkohtule komisjoni otsuse kohta hagi (kohtuasi T-527/13). Kohus langetas 24. juunil 2015 otsuse, millega tühistati osaliselt komisjoni otsus: kohus kinnitas komisjoni arvamust abist, mis oli seotud 31. detsembriks 2010 tasumisele kuuluva osamakse edasilükkamisega, kuid lükkas tagasi komisjoni järeldused, milles käsitleti uut abi neile, kelle suhtes edasilükkamist kohaldati ja mis jäi seega nõukogu otsuse kohaldamisalast välja. Komisjon esitas üldkohtu otsuse peale kaebuse Euroopa Kohtule (kohtuasi C-467/15 P). 25. oktoobril 2017 tegi Euroopa Kohus kõnealuses kohtuasjas otsuse, kinnitades komisjoni lõpliku otsuse C(2013) 4046 (final), mille üldkohus oli 24. juuni 2015. aasta otsusega (kohtuasi T-527/13) osaliselt tühistanud, kehtivust. Seega tehti Itaalia ametiasutustele ülesandeks töötada välja ja rakendada vajalikud riiklikud meetmed selleks, et kohaldada otsust C(2013) 4046 (final) kuni abikava raames antud abi täieliku tagasimaksmiseni. Seni on Itaalia ametiasutused esitanud andmeid abisaajate ja tagasinõutavate summade kohta. Seda teavet tuleb täiendada ja esitada tõendid tagasinõutud summade kohta.

Turustusaasta 2002/2003 eest tasumisele kuuluv lisamaks

Vastavalt nõukogu otsusele 2003/530/EÜ tasus tootjate asemel turustusaastatel 1995–2002 Euroopa Liidu eelarvesse lisamaksu Itaalia riik.

Vastavalt nõukogu 29. septembri 2003. aasta määrusele (EÜ) nr 1788/2003 kannavad liikmesriigid alates 2004. aastast lisamaksu otse liidu eelarvesse.

Paraku ei ole turustusaasta 2002/2003 hõlmatud ei nõukogu otsuse ega uue korraga, mis võeti kasutusele 2004. aastal. Võttes arvesse Itaaliale eraldatud riikliku kvoodi ületamist, oli kvoodi ületamise eest vastutavate Itaalia piimatootjate lisamaksu võlgnevus turustusaasta 2002/2003 eest liidu eelarvesse 227,76 miljonit eurot.

Sellest summast on Euroopa Liidu eelarvesse tasumata veel 118,4 miljonit eurot, mille peavad lisamaksuna tasuma võlguolevad piimatootjad.

Turustusaastate 1995/1996–2008/2009 eest tasumata lisamaks, mida ei hõlma ei 2003. aasta osamaksekava ega 2009. aasta tasumisele kuuluvate maksude sissenõudmise süsteem

Juba eelmistes aruannetes rõhutati, et 2003. aasta osamaksekava ja Itaalia 2009. aastal koostatud osamakseid hõlmav maksude sissenõudmise süsteem (intressimääraga, mis on võrdne liidu viitemääraga, mida on suurendatud veel mitme protsendipunkti võrra) hõlmavad tegelikult vaid suhteliselt väikest osa sissenõutavast lisamaksust, 410 miljonit eurot, mis moodustab 17,8 % tasumisele kuuluvast summast. 31. detsembri 2017. aasta seisuga oli 2003. aasta osamaksude kava ja 2009. aasta maksete sissenõudmise süsteemi raames makstud 385 miljonit eurot. Seega hõlmavad need mehhanismid maksmisele kuuluvast kogusummast vaid tühist osa suurusega 25 miljonit eurot (2009. aasta maksete sissenõudmise süsteemi kohaselt).

Turustusaastate 1995/1996–2008/2009 eest tagastamisele kuuluva maksu kogusumma on Itaalialt saadud teabe kohaselt 2,303 miljardit eurot, seega jääb makstava summa põhiosa nimetatud mehhanismidest väljapoole.

Kui Itaalia ametiasutuste aruandes neljateistkümnenda osamakse kohta esitatud teabe kohaselt võib 2003. aastal kehtestatud osamaksekava kohaselt sissenõutava lisamaksu tasumise üldist olukorda pidada rahuldavaks, ei saa rahul olla muude maksekavade ja osamaksekavaga hõlmamata maksusummade (1,283 miljardit eurot), eriti täitemenetluse raames sissenõutavate maksusummade (888 miljonit eurot) kogumisega.

Nõukogule alates 2010. aastast esitatud järjestikuste hindamisaruannete kohaselt on komisjon jätkuvalt väljendanud rahulolematust seoses märgatavate edusammude puudumisega maksukavade ja osamaksekavaga hõlmamata piimakvoodi täiendavate maksusummade sissenõudmisel.

Teabe kohaselt, mille Itaalia ametiasutused esitasid neljateistkümnenda osamakse kohta, ei ole osamaksekavadega hõlmamata maksude tegeliku sissenõudmise osas mingit läbimurret märgata. Itaalia ametiasutused märgivad küll, et tagasisaadav kogusumma suurenes 112 miljoni euro võrra ja 837,2 miljoni euro suuruse summa üle on käimas kohtulik menetlus (võla sundkorras sissenõudmine), kuid selle tegelikke tulemusi ei ole veel esitatud.

Seega, kuna tasumata maksusumma on suur ja olukord kestab juba pikka aega, tuleb järeldada, et Itaalia ametiasutused ei suutnud 2017. aastal saavutada Euroopa Liidu õigusaktide tulemuslikku ja tõhusat kohaldamist.

Seepärast otsustas komisjon esitada Euroopa Liidu Kohtule hagi ELi toimimise lepingu artikli 258 kohase rikkumismenetluse algatamiseks (kohtuasi C-433/15).

24. jaanuari 2018. aasta otsusega rahuldas Euroopa Liidu Kohus komisjoni hagi: kohus leidis, et Itaalia Vabariik ei ole täitnud oma kohustusi, kuna Itaalia Vabariik jättis tagamata, et lisatasu, mida tuli maksta Itaalias üle riigisisese kvoodi toodetud kogustelt esimese aasta eest, mil lisatasu Itaalias tegelikult kehtima hakkas (1995/1996), kuni viimase aastani, mil Itaalias toimus ületootmine (2008/2009),

maksavad tegelikult need tootjad, kes on osalenud konkreetsetes ületootmise juhtudes, ja

et selle maksab kokkuostja või otsemüügi korral tootja õigel ajal pärast seda, kui on saanud teate maksmisele kuuluva summa kohta, või

see oleks ettenähtud tähtaja jooksul maksmata jätmise korral registreeritud ja nõutud nendelt kokkuostjatelt või tootjatelt sisse sundtäitmise korras.

Järeldus

Seoses nõukogu otsusega 2003/530/EÜ loodud osamaksekava kohaldamise neljateistkümnenda aastaga on komisjon seisukohal, et kuna nõukogu 2003. aastal heaks kiidetud osamaksekava kohaldamise tingimused on täidetud, osutavad Itaalia asutuste edusammud summade sissenõudmisel tootjatelt, kes otsustasid turustusaastatel 1995/1996–2001/2002 osamaksekavaga liituda, süsteemi rahuldavale juhtimisele.

Maksekavade või osamaksekavaga hõlmamata summadega seoses märgib komisjon, et Euroopa Kohus on 24. jaanuari 2018. aasta otsuses kinnitanud rikkumisi, mida komisjon on Itaalia Vabariigile ette heitnud. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 260 kohaselt on Itaalia Vabariigil kohustus võtta kõik vajalikud meetmed selleks, et täita Euroopa Kohtu otsust ning rakendada sellega seoses hoolikalt ellu võlguolevate summade tõhus sissenõudmissüsteem, mis annaks reaalseid ja nähtavaid tulemusi maksmata summade vähendamisel. Komisjon jälgib tähelepanelikult, kuidas Itaalia ametiasutused Euroopa Kohtu otsust rakendavad.